

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Studia o niepełnosprawności [wykład], PG_00149955						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2025/2026				
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów				
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni				
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski polski (z elementami angielskiego)				
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	2.0				
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin				
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Agnieszka Skotnicka					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Agnieszka Skotnicka					
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM		
	Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	20.0	50		
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z polem zainteresowania i obszarami badawczymi dyscypliny "Studia o niepełnosprawności" oraz współczesnymi teoretycznymi ujęciami zjawiska niepełnosprawności i ich społecznymi następstwami dla funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. Prezentacja społecznych i kulturowych mechanizmów opresji i wykluczenia, wskazanie możliwości podejmowania działań prowadzących do upelnomocnienia (empowerment) osób niepełnosprawnych oraz identyfikacji przestrzeni i praktyk emancypacyjnych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PEDSPECJ5_W18] zna i rozumie w pogłębionym zakresie teorie dotyczące kulturowych uwarunkowań procesów edukacyjnych	Student/ka zna i rozumie teoretyczne modele i ujęcia zjawiska niepełnosprawności, a także leżące u ich podstaw założenia teoretyczne i ich społeczno-kulturowe uwarunkowania. Rozumie różnice między poszczególnymi ujęciami i potrafi określić ich konsekwencje dla społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością. Zna i rozumie podstawowe kategorie i pojęcia funkcjonujące w obszarze studiów o niepełnosprawności	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PEDSPECJ5_W17] zna i rozumie w pogłębionym zakresie strukturę i funkcje systemu edukacji, w tym edukacji specjalnej i włączającej; celach, podstawach prawnych, organizacji i funkcjonowaniu różnych specjalnych, integracyjnych i włączających instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalnych i pomocowych	Student/ka potrafi wyjaśnić różnice między obszarem zainteresowań studiów o niepełnosprawności i pedagogiki specjalnej jako dyscyplin naukowych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	<p>Studia o niepełnosprawności (disability studies) jako dyscyplina akademicka, historia powstania i ramy teoretyczne, podstawowe pojęcia i terminologia, nurty badawcze i subdyscypliny.</p> <p>Społeczne ontologie niepełnosprawności - założenia, źródła, praktyki działania, potencjał włączania/wykluczania.</p> <p>Wybrane obszary zainteresowań współczesnych studiów o niepełnosprawności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ciało i cielesność jako kategoria konstruująca znaczenia niepełnosprawności, niepełnosprawność a problemy opresji, władzy, nierówności i społecznego wykluczenia - osoby z niepełnosprawnością w kontekście koncepcji grup mniejszosciowych; kultury niepełnosprawności - niepełnosprawność i kultura, nienormatywne ciało/cielesność w dyskursach współczesnej kultury; niepełnosprawność w literaturze i sztuce; niepełnosprawność i media; polityczny i emancypacyjny potencjał sztuki osób niepełnosprawnych (teatr, performance, art brut). 		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Orientacja w zakresie współczesnych nurtów teoretycznych i badawczych w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, umiejętność samodzielnej analizy tekstów naukowych.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej
	Egzamin pisemny (test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi) lub ustny	50.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>C. Barnes, G. Mercer, Niepełnosprawność, Wyd. Sic, Warszawa 2008.</p> <p>B. Borowska-Beszta, Niepełnosprawność w kontekstach kulturowych i teoretycznych, Impuls, Kraków 2012.</p> <p>Niepełnosprawność i społeczeństwo. Performatywna siła protestu pod red. E. Godlewska-Byliniak i J. Lipko-Konieczna, Warszawa 2018, Fundacja Teatr 21 i Biennale Warszawa.</p> <p>Odzyskiwanie obecności. Niepełnosprawność w teatrze i performansie pod red. E. Godlewska-Byliniak i J. Lipko-Konieczna, Fundacja Teatr 21, Warszawa 2017.</p> <p>J. Rzeznicka-Krupa, Obszary zainteresowań i nurty badawcze we współczesnych europejskich studiach nad niepełnosprawnością refleksje z analizy dyskursu akademickiego, Niepełnosprawność. Połrocznik Naukowy, 2011, nr 5, s. 69-84.</p> <p>J. Rzeznicka-Krupa, Krytyczne konteksty tworzenia wiedzy na pograniczu pedagogiki radykalnej i współczesnej sztuki zaangażowanej (czyli, co może łączyć analizę dyskursu współczesnej sztuki z badaniami nad kategorią niepełnosprawności), Ars Educandi, t. IX - Pedagogika krytyczna dziś. Podstawy, dylematy i wybrane problemy pod red. naukowa P. Stanczyka, 2012, s. 191-205.</p> <p>Rzeznicka - Krupa J.; Sztuka zaangażowana: społeczno - kulturowe aspekty dorosłości osób z niepełnosprawnością w kontekście projektu "Wiecej niż teatr" Instytutu im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu, "Niepełnosprawność", nr 24/2016, s. 96 - 113.</p> <p>Rzeznicka-Krupa J., Za miłosierdzie dziękujemy. Ciało-tożsamość-(nie)normatywność i performatywne strategie oporu [w:] Odzyskiwanie obecności. Niepełnosprawność w teatrze i performansie pod red. E. Godlewskiej-Byliniak i J. Lipko-Koniecznej, Warszawa 2017.</p> <p>Rzeznicka-Krupa, J. Edukacja i niepełnosprawność - wyrównywanie szans czy reprodukcja społecznych nierówności? , Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej, 2019, nr 33.</p> <p>Rzeznicka-Krupa, J. Społeczne ontologie niepełnosprawności- ciało, tożsamość, performatywność, 2019, Kraków, Impuls.</p> <p>Literatura w jęz. angielskim: Disability Studies Today, Eds. C. Barnes, M. Oliver, L. Barton, Polity Press, Cambridge 2002. D. Johnston, An Introduction to Disability Studies, David Fulton Publishers Ltd, London 2001. D. Goodley, Disability Studies. An Interdisciplinary Introduction, SAGE Publications Ltd. London 2011. Keywords for Disability Studies, Ed. by R. Adams, B. Reiss, D. Serlin, New York University Press, N. York 2015.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>R. Garland Thomson (2020). Niezwykłe ciała: przedstawienia niepełnosprawności fizycznej w amerykańskiej kulturze i literaturze. Warszawa: Zachęta.</p> <p>M. Stasiak (). Polio w Polsce 1945-1989. Studium z historii niepełnosprawności. Kraków: Universitas</p> <p>K. Pietrowiak (2019). Świat po omacku. Etnograficzne studium (nie)widzenia i (nie)sprawności. Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK.</p> <p>K. Ojrzyńska, M. Wieczorek (Eds.). Disability and dissensus: strategies of disability representation and inclusion in contemporary culture. International Comparative Social Studies, nr 47, 2020, ISBN 978-90-04-40598-1, ss. 175199. Leiden: Brill. DOI: 10.1163/9789004424678_012</p>
	Adresy eZasobów	<p>Podstawowe</p> <p>http://www.teatr21.pl - Strona internetowa Teatru 21 i Centrum Sztuki Włączającej Downtown w Warszawie</p>
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Nie dotyczy	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.